

Memòria històrica dels barris de Granollers

Grup Primer de Maig

Ajuntament de Granollers

El projecte

El projecte neix amb la finalitat de recuperar la memòria històrica dels barris de Granollers, a partir dels records de la gent que hi viu o que hi ha viscut i dels documents i fotografies que s'han recopilat. Les vivències dels veïns i veïnes, juntament amb la informació de l'evolució històrica, són elements que ens permeten conèixer millor el lloc on vivim i, alhora, enfortir les relacions humanes i el sentiment de pertinença entre la gent del barri.

La identitat d'un barri, a banda de factors històrics, també es construeix per l'acció dels veïns i les veïnes i les seves relacions. El paper d'aquestes persones permet teixir veritables xarxes de suport i tractar aspectes que són imprescindibles per a l'evolució del barri i per a una adequada convivència. Conèixer la història del nostre entorn més proper ens ajuda a identificar-nos amb el barri i amb la ciutat, així com a enfortir el sentiment de pertinença a una comunitat.

El primer barri que s'ha treballat ha estat una part de l'actual barri Sota el Camí Ral, "les cases barates" o "vivendes sindicals", avui Grup Primer de Maig i el seu entorn més immediat. Per a dur a terme aquest projecte, s'ha volgut comptar amb la col·laboració de veïns i ciutadans de Granollers que han aportat testimonis i vivències del barri. Uns records que ens parlen de diferents àmbits: l'urbanisme, el comerç, la indústria, les relacions socials i veïnals, les festes, la cultura, entre d'altres.

Aquest recull ens permet transmetre a la resta de la ciutadania la memòria històrica del barri, conservant els testimonis, els records i les vivències individuals i socials dels veïns.

Les persones

Eulàlia Tarridas Llamart, nascuda l'any 1930 a Montcada i Reixach, va arribar a Granollers amb els seus pares quan tenia 4 mesos. Va viure al carrer Barcelona, entre d'altres llocs. Va treballar a la fàbrica de Can Comas. S'estableix al barri, al "Grupo Liberación", al poc temps de casar-se.

Isabel Pérez González, nascuda al 1931 a Cuevas de Almanzora (Almería). Va arribar a Canovelles quan tenia 7 anys. Als 14 anys va començar a treballar a la Roca Umbert. Al casar-se va retornar al poble i al cap de tres anys va tornar a Granollers on va començar a treballar a la Vallesana. Al poc temps va anar a viure al "Grupo Liberación".

Isabel García Carballo, nascuda a un poble de Sevilla l'any 1933. Al cap de dos anys de casar-se, el seu marit va venir a Granollers per treballar i el 21 de novembre de 1959 va venir ella amb el seu fill de 14 mesos. Van viure a molts llocs, entre els quals a les barraques del carrer Minetes. El 1961 es van establir a un pis del "Grupo Victoria".

Sergio Andújar Almansa va néixer a Granollers l'any 1973. Els seus pares, procedents d'Andalusia (Almería) es van instal·lar a les barraques de la via del tren fins que els va tocar el pis per sorteig. Va formar part de l'esplai del barri, primer com a infant i després com a monitor. Actualment viu a Cardedeu.

Josefa García Redondo, nascuda a Granada l'any 1936. Va arribar a Granollers amb 10 anys i va viure durant un temps amb la seva família a les barraques del carrer Minetes. Va treballar 14 anys a la Fàbrica Isidre Comas. Al casar-se es va establir al barri després que li toqués per sorteig un pis al "Grupo Liberación".

Josep Torrent Blanch, nascut a Granollers l'any 1937, de pares catalans. Quan tenia 2 o 3 anys va anar a viure a Palou. El 1964 van decidir muntar una carnisseria al carrer Roger de Flor i es van traslladar al barri de Sota el Camí Ral. Més tard va muntar un supermercat. Va ser president del Club Atlètic del Vallès. Actualment no viu al barri.

Pepita Samon Roig, de pares catalans, va néixer a les Franqueses del Vallès el 1938. Va treballar durant 20 anys a la fàbrica de Can Torres. Els seus pares van sol·licitar un habitatge i els va tocar per sorteig un pis del "Grupo Liberación". Sempre ha viscut al barri.

Concepció Congost Galvany, nascuda a Montornès del Vallès l'any 1948. Als 14 anys va entrar a treballar a una adoberia de Montornès del Vallès. Durant la seva joventut ja visitava el barri, i al casar-se es va instal·lar al "Grupo Liberación" fins l'any 1987. Ara viu al carrer Esteve Terradas.

Enric Pey Camps. Granollerí, nascut al carrer Barcelona l'any 1958. Fa 31 anys que viu al barri i quan es va casar al 1981 es van traslladar a un pis del "Grupo Liberación" que per sorteig havia tocat als seus sogres. Actualment encara viu al mateix edifici del barri.

Anna Font Olivet, de pares catalans, va néixer a Granollers l'any 1960. Va arribar al barri amb 15 anys quan els seus pares van decidir establir la farmàcia Olivet, situada al carrer Roger de Flor. Ha continuat amb el negoci familiar.

Vicenta Rosàs i Vidal, nascuda a Granollers al 1936. Abans de casar-se vivia al carrer Sant Josep de Calassanç. Amb el seu marit van anar a viure a les cases del "Grupo Victoria" l'any 1962. Propietària durant molts anys del negoci familiar del bar "Dragón Rojo" i de la bodega "Rosàs", situats als baixos del gratacel.

Tomás Martínez Jiménez va néixer el 1965 a Granollers. De pares andalusos, sempre han viscut al "Grupo Victoria". Va fer els seus estudis primaris a l'Escola Victòria i sempre ha estat molt vinculat amb el barri, sobretot a l'esport.

El paisatge

L'actual Grup Primer de Maig va ser un dels primers nuclis d'habitatges perifèrics de la ciutat. Està ubicat a la riba esquerra del riu Congost. La proximitat al riu ha marcat la seva estructura, que ha crescut longitudinalment al llarg del seu traçat. El riu Congost no estava canalitzat, cosa que feia que els qui tenien el seu habitatge vora del riu, tinguessin por de les crescudes. L'any 1974 es van iniciar les obres de canalització.

“Quan hi havia riuades baixava l'aigua del carrer Roger de Flor i es ficava tota cap a les cases barates i a les plantes baixes hi havia problemes d'inundacions”. **V. Rosàs**

“Jo recordo quan era petit anar a veure l'aigua de la riera com baixava quan hi havia un temporal, i al no estar canalitzada l'aigua arribava fins a les parets de la fàbrica Roca Umbert”.
J. Torrent

1962. Autor desconegut / Roca Umbert / AMGr-Arxiu d'Imatges

2012. Pere Cornellas

Al principi, predominaven grans zones de camps de conreu regats amb l'aigua del Congost a través de sèquies i pous.

“El barrio lo recuerdo como un desierto, todo era campo. Lo que es ahora la plaza de las Hortes era un bancal de habas. Recuerdo que bajaba una riera de agua clarita y la gente se bañaba e incluso lavábamos en la riera. Las calles no estaban asfaltadas, sin luz y de noche pasábamos mucho miedo”.

J. García

“Espai! molt espai, tot eren camps, l’únic que teníem davant de casa era el pavelló vell, la piscina i a mà dreta on està la zona de la benzinera i la riera no hi havia res”. **T. Martínez**

“La primera imagen que recuerdo es de cuatro bicicletas en la puerta y todo campo y huertos. La calle no estaba asfaltada y no había luz”. **I. García**

“Un bloc de pisos i tot envoltat d’horts. Hi havia un rec petit darrere dels bloc de pisos i un caminet que donava a la fàbrica de Can Comas”. **P. Samon**

1951. Trabajos aéreos fotogramétricos / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Aquí al voltant hi havia molts camps i l’únic que teníem quan plovia era fang. No hi havia botigues, no hi havia de res”. **C. Congost**

1977. Pere Cornellas / AMGr-Arxiu d'Imatges

Gent d'arreu

El barri va anar creixent amb l'arribada de gent d'arreu. Com a resultat de les onades migratòries de mitjan del segle XX, Granollers va passar de 15.480 habitants el 1950 a tenir-ne 24.494 el 1965. La gran majoria havien deixat els seus pobles d'origen per venir a buscar feina. Al barri hi conviuen persones de diferents orígens, molts d'ells andalusos.

Moltes famílies nouvingudes a la ciutat van instal·lar-se inicialment en barraques, als carrers de Josep Umbert, de Minetes o de Tarragona, fins que van poder accedir a un habitatge.

“En las barracas se vivía bien... tenía sus habitaciones, no había ni chimeneas, ni ventanas. No había luz sólo la que entraba por la puerta. El agua, la íbamos a buscar a unas fuentes. Para lavar íbamos al lavadero que había al lado de la calle Gerona... Cuando llovía no nos mojábamos. Los inviernos eran muy calentitos y en el verano se estaba muy fresco”.

J. García

1952. Autor desconegut / AMGr-Arxiu d'imatges

“Mi marido llegó primero a Granollers y se vino a la calle Minetes que habían unas barracas, al lado de donde está ahora la vía del tren. Luego ya vine yo y después de muchos sitios donde alojarnos, estuvimos viviendo en una barraca casi dos años, con una hija de un año y medio. Acabamos viviendo hasta 14 personas”. **I. García**

“Nos llevábamos todos muy bien. En la escalera habían algunas personas que eran de aquí, pero nunca habíamos tenido ninguna discusión”. **J. García**

“Jo crec que era gent molt ferma i vàrem tenir la sort de créixer amb el barri. Jo no hi he nascut, ni he fet vida de barri, però sí que em sento integrant del barri. Nosaltres vàrem arribar aquí i tot el barri va créixer junt, llavors ha sigut un barri on hi hagut sempre molta harmonia, la gent es coneix molt i ha estat com una gran família. Jo crec que entre les famílies que van arribar als 60 i continuen aquí hi ha molt vincle”. **A. Font**

“La meva sogra era d'un poble de Sevilla i va venir a viure aquí i mai va tenir problemes amb la gent que era d'aquí”.
E. Pey

“Sí que ens tractaven bé, tinc el record d'una veïna que es quedava amb mi quan la meva mare anava a comprar”.
T. Martínez

“Sólo me enfadaba con los niños, como niños pequeños que eran. Nosotros siempre hemos hablado las cosas, y es lo mejor, no había mala convivencia. De hecho es ahora cuando estoy ayudando a los nuevos inmigrantes en su día a día”.
I. Pérez

Autor desconegut / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Ens vam relacionar molt bé amb la gent que hi havia aquí”.
S. Andújar

“Nosaltres que érem d'aquí notàvem la immigració d'aquella època, però la relació sempre era bona amb tothom”.
V. Rosàs

“En el bloque estupendo, nunca ha habido problemas, al revés, siempre hemos estado tranquilos. En el barrio en general, también muy bien”. **I. García**

Amb el ràpid creixement de la població i la manca de planificació urbanística, Granollers era deficitària en habitatges. Les cases sindicals del Grup Primer de Maig van suposar un solució per a una part de la població.

Les cases on vivien

Els terrenys on es va construir l'actual Grup Primer de Maig van ser adquirits per l'Ajuntament l'any 1955 als diferents propietaris. Part dels terrenys eren de Teresa Dalmau i Casals, i de la família Roca Umbert. L'any 1957, la Obra Sindical del Hogar, es va encarregar de construir el Grup Primer de Maig.

1970. Joan Mas / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Barates, molt barates i senzilles, nosaltres vivíem vuit a casa, jo casi tota la vida he dormit amb el meu germà petit al mateix llit, i fins que no van marxar els meus germans grans no vaig tenir llit propi”. **S. Andújar**

El conjunt de vivendes es va construir en dues fases. Primer, el Grupo Liberación l'any 1957, amb 200 habitatges. L'any 1961 van ser adjudicats els edificis de la segona fase, el Grupo Victoria, amb 350 habitatges més. Tots els pisos del que més tard seria el Grup Primer de Maig van ser adjudicats per sorteig als seus habitants.

1961. Joan Font / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

“El Grupo Liberación ya estaba construído cuando nos vinimos a vivir al barrio. Lo que es ahora el grupo Victoria eran campos de trigo”. **I. García**

Paral·lelament a la construcció del Grupo Victoria, es van començar les obres de l'anomenat “gratacel”, que va acabar esdevenint un dels símbols del barri. Un edifici majestuós, per la seva elevació, 12 pisos des dels quals es pot veure una panoràmica de tota la comarca.

2012. Pere Cornellas

“Quan anava al pavelló o a les piscines i passava per allà veies l'edifici i t'impressionava. És diferent, la resta són edificis de quatre plantes i aquest en són moltes més, era una novetat en el seu dia”. **E. Pey**

“El gratacel, jo ja el vaig veure construït. El que sobtava era que no veies a Granollers cap edifici tan alt com aquell”. **T. Martínez**

Més al nord, al carrer Roger de Flor, hi havia un gran bloc de pisos, que se'l va anomenar “els pisos de l'alcalde”. Aquest bloc, que tenia nous comerços als baixos, va fer d'unió del barri amb la zona cèntrica de la ciutat.

1961. Autor desconegut / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

“En aquella època també hi havia la promoció dels pisos de l'alcalde que els hi deien així perquè els havia fet l'alcalde”.
T. Martínez

L'última onada de construcció al barri, a partir dels anys 90, va representar l'ocupació dels últims solars buits, van ser els blocs que envolten la plaça de les Hortes. El barri va guanyar en habitatges i en espais de lleure, amb la plaça de les Hortes i el parc del Congost.

2012. Pere Cornellas

Els carrers d'abans

Les obres d'obertura del carrer Roger de Flor, un dels grans eixos longitudinals de la ciutat, es van dur a terme entre 1959 i 1969. La urbanització dels carrers va suposar una millora molt important per al barri.

1961. Autor desconegut / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Quan vam arribar estava bastant ben arreglat. Tot i això no hi havia clavegueram ni asfalt. Els carrers, els recordo de terra, hi havia algun fanal. El carrer Roger de Flor estava sense asfaltar, ple de fang i hi havia molts sots. Quan plovia molt baixava l'aigua dels carrers i era com un segon riu”. **V. Rosàs**

1961. Autor desconegut / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Al carrer Roger de Flor hi van posar uns fanals, que estaven força bé, però jo recordo que sortia de casa i el carrer estava molt fosc. Van venir unes màquines a posar les voreres que feien moure tot l'edifici”. **I. Pérez**

“La calle Roger de Flor era un campo, era por donde íbamos para ir a trabajar a la fábrica. Poco a poco fue cambiando, empezaron a hacer más pisos en el barrio, como los pisos del alcalde, y luego pusieron las aceras, la luz...” **J. García**

El Grup Primer de Maig patia els inconvenients del trànsit continu d'un gran nombre de vehicles. L'avinguda Enric Prat de la Ribera, en aquell temps avenida Victoria, es convertia en un passeig ple d'obstacles i d'espais sense arranjjar. Avui el barri gaudeix d'unes bones comunicacions que l'enllacen amb la resta de la ciutat.

2012. Pere Cornellas

“Quan es va asfaltar el carrer va haver-hi una millora molt gran i, a poc a poc, es van anar posant els comerços”.
E. Tarridas

1983. Josep Nogués / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

Amb els primers ajuntaments democràtics, l'any 1979, es va decidir canviar l'antic nom dels grups Liberación i Victoria per l'unificat Grup Primer de Maig. L'antiga avenida Victoria va passar a anomenar-se avinguda Prat de la Ribera i el carrer García Morató es va canviar per Isabel de Villena. El 1994 es va donar nom als carrers intermedis del Grup Primer de Maig.

Les escoles

L'any 1963 es va inaugurar el Grupo Escolar Victoria, on abans hi havia l'antic Centre Agropecuari. El curs 1987-88 l'escola es va passar a anomenar "Ferrer i Guàrdia". Més tard es va enderrocar l'edifici per fer una escola nova, que es va inaugurar el 2007.

1962. Autor desconegut / Roca Umbert / AMGr-Arxiu d'Imatges

"L'escola era el nexa d'unió entre els dos grups, el Liberación i el Victoria. Jugàvem amb els mateixos nens que anàvem a l'escola". **T. Martínez**

"Mi hijo iba al colegio Victoria y estaba muy contento de ir, había un profesor muy buena persona. Estaban separados niños y niñas, y cuando le cambiaron el nombre ya los juntaron a todos". **I. Pérez**

"L'Escola Victòria sempre hi ha sigut. Abans estaven separats nens i nenes". **V. Rosàs**

L'any 1972, es va crear la guarderia infantil Cangur, a partir d'una sol·licitud de la comunitat de veïns del Grup Primer de Maig. L'Ajuntament de Granollers i la Fundació Hospital-Asil es van fer càrrec de l'organització del centre. Posteriorment, l'escola bressol va passar a ser municipal i el curs 1986-87 es va situar en un solar entre l'avinguda Enric Prat de la Riba i el carrer Roger de Flor, llargament reivindicat. Actualment, l'escola bressol Cangur s'ha traslladat al barri del Congost.

1970. Pere Cornellas / AMGr-Arxiu d'Imatges

L'esport. Un referent per a la gent

La proximitat amb la zona esportiva va afavorir que els més joves tinguessin un espai on poder fer activitats i gaudir de l'esport, reforçant l'afició per l'handbol i el futbol que ja hi havia a tota la ciutat.

1962. Isabel Pérez

1977. Pere Cornellas / AMGr-Arxiu d'Imatges

El 6 de juny de 1957 es van inaugurar les pistes d'atletisme i el 23 de maig de 1960 es va obrir el Pavelló Municipal d'Esports, la tercera instal·lació coberta d'aquest tipus construïda en tot l'Estat. L'any 1967 es posaren en funcionament les piscines municipals i el 1977 es van renovar les pistes d'atletisme.

“No hi havia grades, ni gespa. Era un camp que el va vendre un pagès i jugaven tal qual”. **P. Samon**

“Ha estat molt positiu per als nens del barri tenir una zona esportiva al costat”. **T. Martínez**

L'any 1988 es va inaugurar el camp de futbol Primer de Maig a la seva definitiva ubicació, el parc del Congost, després d'haver estat situat en diversos indrets del barri. És el camp del Club de Futbol Atlètic del Vallès, fundat el 1956.

2012. Pere Cornellas

“El camp de futbol estava paral·lel a l'avinguda Enric Prat de la Riba i després el van canviar on és ara. Sé que abans havia estat a les pistes d'atletisme”. **S. Andújar**

Del petit al gran comerç

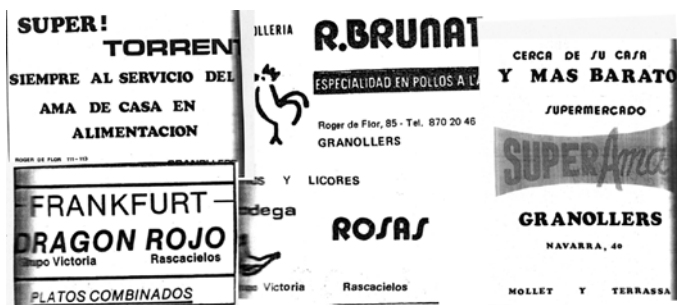
La zona comercial del barri es concentrava als carrers Roger Flor i Navarra, i als baixos del gratacel. Les botigues eren principalment de queviures, a més de la farmàcia, un estanc i algun bar.

La Veu del Camí Ral /Hemeroteca / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Nos teníamos que desplazar al centro, al mercado de Sant Carles y a buscar el pan a la plaza dels Porcs que estaba el Forn de Can Bretcha. Aquí en el barrio no teníamos nada y ya con el tiempo empezaron a venir todos los negocios. Cuando pusieron el Forn de Pa Bretcha nos dejaba comprar fiado todos los días de la semana y le pagábamos al final de la semana”. **I. Pérez**

“Ens havíem de desplaçar a la Porxada, a les botigues de la carretera, al mercat Sant Carles, que va venir més tard, i a totes les botigues del carrer Santa Anna”. **P. Samon**

La Veu del Camí Ral /Hemeroteca / AMGr-Arxiu d'Imatges

“El Bar Dragón Rojo, el vam obrir l'1 de març de 1975. Passava molta gent pel bar, tant gent que venia de fora del barri com del barri, vam tenir molta sort”. **V. Rosàs**

“La meva família va començar als anys 60 i ja portem 50 anys amb la Farmàcia Olivet. S'ha passat de la fórmula magistral, que ho va viure la meva mare, a la industrial. Si que és veritat que molt del públic és el mateix, però, és clar, aquest públic que abans tenia 40 anys ara en té 80 o 90, i les seves necessitats són molt diferents. No donem només medicaments, ara es fa una evolució dels clients, amb un seguiment dels malalts crònics”. **A. Font**

Les indústries

La fàbrica tèxtil Roca Umbert va ocupar gran part de treballadors que havien vingut a Granollers amb les onades migratòries de la dècada de 1960. Molts d'ells vivien a les “cases barates”. Malauradament, a causa de la forta crisi del tèxtil, l'empresa va haver de tancar definitivament les portes l'abril de 1991.

“Quan vaig arribar al barri no estava ben bé tancada, però hi havia alguna part en funcionament. Hi havien tallers petits que treballaven”. **E. Pey**

“La Roca Umbert estaba en funcionamiento cuando nos vinimos a vivir aquí, yo recuerdo que trabajaba mucha gente. Dentro parecía un pueblo”. **J. García**

“La fàbrica Roca Umbert era molt gran, allà hi havia de tot. Moltes persones del barri treballaven allà”. **E. Tarridas**

1977. Autor desconegut / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

1977. Autor desconegut / Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

També hi havia altres fàbriques importants de la ciutat que van donar feina a molta gent que vivia al barri, moltes de les quals ja no existeixen actualment. La fàbrica Isidre Comas, per la seva proximitat al barri i la Vallesana i la fàbrica Torres, tot i estar més allunyades, van ser el lloc de treball de molta gent, com ho ha estat Sabons Camp, actualment Reckitt Benckiser, i Bimbo.

El moviment veïnal

La primera associació de veïns de la ciutat, l'Associació de Veïns San José Obrero, va néixer al barri. L'associació va aglutinar gent que tenia il·lusió per fer coses pel barri, persones que no es resignaven a viure en aquelles condicions. Amb l'arribada de la democràcia, una nova junta gestora es va fer càrrec de l'associació, es van aprovar els nous estatuts i es va passar a anomenar Associació de Veïns Sota el Camí Ral.

2008. Pere Cornellas

“Jo no he anat mai a l'associació de veïns, però el que era el president, el Montané, era molt maco i va fer molt pel barri”. **C. Congost**

2012. Mar Rodríguez

Des dels seus inicis, la persona escollida per presidir l'associació va ser Miquel Montané, que va lluitar per la consecució de serveis bàsics, com l'aigua corrent o la reparació i el manteniment dels edificis i el seu entorn.

“L'associació de veïns ha funcionat molt i molt bé, sé que s'han fet moltes coses i precisament un dels auxiliars que teníem nosaltres a la farmàcia, Francisco Carreño, va ser un dels promotors de l'associació de veïns”. **A. Font**

1987. Ajuntament de Granollers / AMGr-Arxiu d'Imatges

Abastiment d'aigua

Un dels grans problemes que tenien els habitatges del Grup Primer de Maig era la manca d'aigua. Abans de l'arribada de l'aigua del Ter, als anys setanta, Granollers s'abastia de les aigües d'en Serra. Molt sovint, en èpoques de sequera, l'aigua no arribava als blocs i els veïns havien d'anar a buscar-la a les fonts. L'associació de veïns, després de lluitar molt, va aconseguir que el Ministerio de Obras Públicas es fes càrrec de la nova instal·lació de la xarxa d'aigua al 1982.

1974. Joan Anton Ballvé / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Íbamos a hacer cola y encima aún venían a cobrar. Nos daban un pequeño hilo de agua. Había días que no había agua ni en la fuente. Nos pusimos de acuerdo los vecinos e hicimos un depósito en los bajos. No nos faltó agua gracias a esto. La gente sufrió mucho”. **I. Pérez**

“L'aigua era un problema greu, perquè en Serra ens la tancava, pagàvem però l'aigua no arribava. Guardàvem l'aigua que sortia de la nevera per poder fregar el terra”. **E. Tarridas**

“Anàvem a buscar l'aigua i teníem sort de tenir la font davant de casa. Ho recordo com una cosa divertida, ja que baixàvem tots els nanos i ens ho passàvem molt bé. Cues molt llargues i el que podia ser mitja hora eren dues hores jugant amb l'aigua”. **S. Andújar**

1974. Joan Anton Ballvé / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Veníamos de trabajar y poníamos los cubos hasta que nos tocaba. Teníamos que hacer cola hasta altas horas de la noche. Dejaba a mi niño y cuando nos tocaba me llamaba. Siempre reclamábamos y decían que ya vendrían a arreglarlo pero aquí no venía nadie”. **J. García**

Problemes i millores

Els veïns i, sobretot els nens, que feien vida al carrer, patien els inconvenients de no tenir la zona en bones condicions. Amb el pas del temps, els edificis es van anar deteriorant i els jardins que envoltaven els habitatges es van emplenar de matolls i males herbes. La pressió dels veïns va fer possible l'arranjament de façanes, la renovació del clavegueram, i el tancament de les galeries, entre d'altres millores.

“Les cases barates han anant evolucionant... li han fet una remodelació i un manteniment que ja no és l'original... Una evolució en el temps impressionant”. **E. Pey**

1980. Antoni Cornellas / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Tirábamos la basura en lo que es ahora la plaza de las Hortes, que era un descampado. Las abrían los gatos y hasta que no pasaron los camiones de la basura la cosa no mejoró. Cuando hacía calor era horroroso, suerte que después pusieron los contenedores”. **I. Pérez**

“Va haver-hi un hivern que es van congelar les canonades i es van rebentar perquè estaven al descobert, després ho vam canviar”. **P. Samon**

L'any 1985 l'empresa pública de la Generalitat de Catalunya, ADIGSA, es va fer responsable de la gestió del Grup Primer de Maig. Es van iniciar unes noves protestes veïnals per aconseguir l'arranjament dels jardins, el canvi dels bancs, fanals i d'altre mobiliari urbà.

“Quan hi havia brutícia als jardins buscàvem una solució entre tots els veïns. Quan les herbes estaven molt altes patíem per si es calava foc i llavors ho netejàvem”. **V. Rosàs**

Els infants i la gent jove

La gran sort de l'associació de veïns va ser comptar amb un grup de joves il·lusionats. Amics des de petits, companys de jocs durant la infantesa, van unir-se per formar un grup d'esplai per als nens del barri, entre d'altres activitats. L'esplai oferia als més petits tallers, jocs, esports i sovint es feien també excursions de cap de setmana.

“Bajaban a jugar y si querían ir al pabellón les ayudabas a pasar la carretera hasta que los íbamos a buscar. Mientras ellos jugaban nosotros aprovechábamos para hacer las tareas de la casa. Los padres estábamos tranquilos porque sabíamos que no les podía pasar nada”. **I. Carballo**

1962. Autor desconegut / Roca Umbert / AMGr-Arxiu d'Imatges

“Va sorgir l'esplai del barri i ens passàvem totes les tardes de la infància ficats allà. Sortíem de l'escola i hi anàvem directament fins a les set o les vuit de la tarda. L'esplai estava on està el centre social davant de la Troca. Fins i tot marxàvem de colònies”.

“Al costat de la riera fèiem ràfting en sorra, on ara es el camp de futbol. Treiem la tapa del vàter de casa, li fèiem uns forats, ficàvem un cordill i ens tiràvem per la muntanya”.

S. Andújar

La Veu

del Camí Ral - GRANOLLERS
 BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS, I DE
 L'ASSOCIACIÓ DE PARES C.N. VICTORIA

Any II - Febrer - 1981 - Nº 3

1981. Hemeroteca / AMGr-Arxiu d'Imatges

Molts dels monitors de l'esplai, juntament amb l'associació de pares de l'escola van ser els redactors i distribuïdors del butlletí de l'associació de veïns, batejat amb el nom de *La Veu del Camí Ral*, que va néixer el mes de novembre de 1980. Aquest butlletí tenia la finalitat d'animar els veïns a participar en els actes i festes que organitzava el jovent de l'associació de veïns.

Les festes

L'activitat festiva ha estat i és un element de cohesió del barri. El màxim exponent d'aquesta col·laboració ciutadana era la incipient festa major del barri, San José Obrero. Amb la nova associació de veïns Sota el Camí Ral, la festa es va passar a celebrar el Primer de Maig. També s'organitzen celebracions per Sant Joan o per la castanyada.

“La festa de Sant Josep es feia al pavelló i s'omplia de gom a gom. Hi anàvem tots els nens, ens donaven una bossa amb xocolates i galetes. Com que no estàvem acostumats a que ens donessin res, per a nosaltres era molt”. **T. Martinez**

“Per la festa de San José Obrero pel matí passaven tocant els tambors perquè la gent es despertés i els nanos anaven darrere d'ells”. **C. Congost**

“Pel primer de maig es feia una cursa popular pels carrers del barri. Començàvem al carrer Roger de Flor i acabàvem al camp de futbol on feiem una botifarrada. Ara fan una marxa a peu i acaben amb un esmorzar. Algun diumenge també fan havaneres i coses per als nens. És un barri molt actiu a nivell general de ciutat”. **E. Pey**

Autor desconegut / Facebook

“La festa del barri era pel març. Feien una botifarrada, per a la canalla els feien pallassos i per a la gent gran, ball o sardanes. Per Sant Joan la canalla passava per les cases buscant cadires i mobles vells per fer una foguera a la plaça de les Hortes”. **P. Samon**

Agraïm la participació i col·laboració de tots els testimonis que ens han explicat les seves vivències, a l'Arxiu Municipal de Granollers, al Servei d'Educació de l'Ajuntament de Granollers, a l'Escola Ferrer i Guàrdia...

Gràcies a tots ells aquesta tasca ha estat possible. Les seves vivències ja són part de la memòria de tots nosaltres.

Granollers, juny 2012

**Entrevistes, recerca, textos, maquetació i disseny:
Susana Martínez Villar
Mar Rodríguez Pedraza**

**Fotografies:
Arxiu Municipal de Granollers - Arxiu d'Imatges
Pere Cornellas
Isabel Pérez
Mar Rodríguez
Facebook**

**Impressió:
Impremta Municipal**

Granollers, juliol 2012

can jonch
centre de cultura per la pau